

holdene paa Landet, særlig paa Herregaardene. Det kan næppe være det ærede Medlem ukendt, at et af de moderate Blade, „Nakskov Tidende“, i Anledning af, at Skjoldborg har givet en usminket og sandru Skildring af disse Forhold, har opfordret Staten til at unddrage ham den Statsunderstøttelse, han hidtil har faaet. Dette røber ikke nogen god Villie hos en vis Del af de Herrer Venstreredaktører. Jeg vil ikke sige Landboere, for jeg vil ikke gøre Bladet identisk med de Landboere, der holde det, men jeg siger, at med saadanne Førere i Pressen er det ikke underligt, at der ikke alene er gaaet politisk Moderation i Landbostanden, men det er heller ikke underligt, at den stiller sig saa fjendtlig, hver Gang Socialdemokratiet begynder at klage over de Forhold paa Landet, som virkelig give Anledning til Klage.

Det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme) fremførte et noget mat og som det synes mig valent Forsvar for de Forhold, jeg havde draget frem. Det ærede Medlem sagde, at man kunde være forvisset om, at Venstre som det store demokratiske Parti, det er, der har arbejdet sig op ved den almindelige Valgret, aldrig nogen Sinde vil glemme, hvad det skylder den almindelige Arbejderbefolkning paa Landet. Det er imidlertid kun Talemaader. Der er neppe nogen Tvivl om, at hvis jeg havde vendt min Anklage mod Højre, vilde man fra dets Ordførers Side have faaet det samme at høre. Dette beviser altsaa aldeles ikke noget. Men jeg stoler paa, at naar der her i Tinget kommer til at foreligge Forslag til Revision og eventuel Afskaffelse af Tyendeloven, Forslag om Tilsyn og Kontrol med Tjenesteboliger, Forslag til Forbud mod Slavekontrakter, Oprettelse og Straf i saa Tilfælde for Herremanden, ville vi finde det ærede Medlem for Esbjerg paa vor Side. Jeg vil dog sige, at en af Betingelserne for, at jeg kan tro, at det ærede Medlems Ord ogsaa ere mente, er, at det ærede Medlem blandt andet henvender sig til Venstres Presse og anmoder den om at tage sig af de Forhold, der virkelig give Anledning til Klage. Thi her ere vi ved Kernepunktet i Sagen: Vi kunne lovgive saa længe vi ville, vi kunne lovgive

humant og redeligt, men hvad det kommer an paa, er, at en human Aand gennemsyrrer Befolkningen, og Pressen, der har saa umaadelig megen Magt og Evne til at faa de Hundreder og Tusinder i Tale, bør frem for alle andre være med til at arbejde den humane Aand ind i sin Læsekreds. Der er naturligvis Venstreblade, der i den Retning have gjort deres Pligt, men det ærede Medlem vil kunne overbevise sig om, at det er yderst sjældent, man i Venstrepressen finder nogen som helst Kritik eller Paatale af disse Forhold. Jeg minder her om, at da jeg under Finanslovens Behandling forrige Aar tillod mig at fremdrage den LigeGYldighed, som et nørrejydsk Sogn havde udvist over for Børnene i Allerup Bakker, da blev den højtærede Minister mig Svar skyldig. Han henviste til, at den Sag ikke vedkom ham, men at de nørrejydske Rigsdagsmænd skulde svare derpaa. Ingen af de Herrer gav os dog noget Svar. Jeg har senere i Nørrejylland fremdraget denne Sag paa Møder, hvor de ærede Medlemmer for Sæby (Wilhelm Lassen) og Frederikshavn (H. Madsen) vare til Stede, men det er ikke lykkedes at faa de ærede Medlemmer til at optage en Debat om Sognekommunernes LigeGYldighed over for de Børn, der findes i saadanne Hjem. Det har overhovedet været umuligt ved denne som ved andre Lejligheder, hvor der virkelig forelaa Grund til Klage og Grund til at tage en Debat op, at faa den ene eller den anden af Venstres ledende Mænd i Pressen til at tage fat derpaa.

Det ærede Medlem for Saksøbing (Rørdam) var i sin Tale inde paa noget lignende som de to andre ærede Medlemmer, men i Modsætning til det ærede Medlem for Bogense indrømmede han, at Forholdene paa Herregaardene virkelig gave god Grund til Klage, og at det var med Rette, jeg havde brugt de stærke Udtryk, som jeg havde anvendt i min Tale. Han tvivlede dog paa den anden Side ikke om, at der fandtes mange Herregaarde, hvor Tyendet, Husmænd og Arbejdere, bleve Genstand for en god Behandling, hvor de vedkommende Godsejere søgte at gøre Forholdene saa taalelige som muligt. Det tvivler jeg heller ikke om, men Reglen er